

A NYÍRERDŐ

Nyírségi Erdészeti Zártkörűen Működő Részvénytársaság 2012. évi erdőgazdálkodási értékelése

1. Általános információk

A NYÍRERDŐ Zrt. (a továbbiakban: Társaság) Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyék közigazgatási területén az állami erdők felelős kezelője. A 10 évre szóló erdőterv határozatokban jóváhagyott, valamint a hatályos jogszabályoknak megfelelően éves erdőgazdálkodási bejelentésekben erdei munkák szakszerű, jó minőségben való végrehajtása térségi és nemzetgazdasági érdek, olyan gazdasági tevékenység, amelynek fő célja az erdőben megtestesülő közvagyon gyarapítása, a természet védelme. Az erdei termőhelyek termőképességének fenntartását, az erdei életközösség sokféleségének megőrzését, a favagyon mennyiségének és minőségének növelését, a következő generációnak való átadását folyamatosan végzi társaságunk. Az erdészettörténeti, védelmi, vagy kultikus emlékhelyek és a létrehozott közjóléti létesítmények, kulturális örökségek és hagyatékok az erdő fontos részét képezik, melyek a cégünk által kezelt erdők immateriális javainak összességét gyarapítják.

A NYÍRERDŐ Zrt. 100%-ban állami tulajdonban lévő részvénytársaság, mely 1994. szeptember 30-án jött létre átalakulással a Felsőtisza Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság jogutódjaként.

Társaságunk divizionális szervezeti formában működő gazdasági szervezet. Vagyonkezelési feladatát központja és kilenc önálló elszámolású egységként működtetett erdészete útján látja el. A Nyírbátori Fafeldolgozó Üzem, mint tizedik szervezeti egység az alapanyag magasabb feldolgozottsági szintjének biztosításával, hozzáadott értékkel javítja termékeinek piacra jutási esélyeit.

2. Működési terület, természeti adottságok, tevékenységi körök

A NYÍRERDŐ Zrt. Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben 59.866 ha állami területen gazdálkodik, a Kincstári Vagyoni Igazgatósággal 1996-ban megkötött Ideiglenes Vagyonkezelői Szerződésben foglaltaknak megfelelően.

A Társaság által kezelt terület az alábbiak szerint alakul:

Művelési ág	Terület (ha)
Erdő	56.126
Szántó	1.176
Rét, legelő	1.182
Kivett	1.343
Egyéb	39
Összesen	59.866

A NYÍRERDŐ Zrt. valamilyen természetvédelmi oltalom alá tartozó területei a gazdálkodással érintett területek 15,3 %-át érik el. A védett erdők nagy része országos jelentőségű védett természetvédelmi értéként egy nemzeti park, négy tájvédelmi körzet és négy természetvédelmi terület részét képezik, kisebb részük helyi védettség alatt áll. A kijelölt három erdőrezervátum részben vagy egészben érinti a természetvédelmi területeket. A Natura 2000-rel érintett terület nagysága 19.192 ha, mely a Társaság teljes gazdálkodási területének közel a harmada, 32,1 %-a.

Megnevezés	Mérték-egység	Természetvédelmi területek 2012. december 31.
Nemzeti park	ha	823
Tájvédelmi körzet	ha	5.343
Egyéb önkormányzati természetvédelmi terület	ha	351
Egyéb védett terület	ha	2.669
Összes védett terület	ha	9.186
Erdőrezervátum	db	3
Erdőrezervátum	ha	339
Natura 2000	ha	19.192

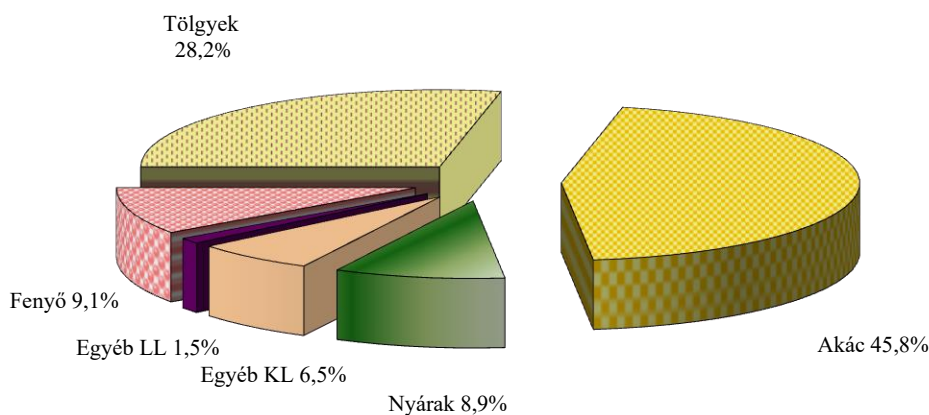
3. A NYÍRERDŐ Zrt. gazdálkodására jellemző sajátosságok

A Társaság kezelésében lévő erdőterületek háromnegyed része a Nyírségben, a többi a Szatmár-Beregi síkságon, a Nagykun-Hajdúháton, illetve a Tisza hullámtér erdőgazdasági tájon található, és alföldi viszonylatban közepes-jó termőhelyi adottságokkal rendelkezőnek tekinthető.

A Társaság által kezelt erdőterületek fafaj összetétele a következőképpen alakul. A Nyírség fő fafaja, az akác, amelynek területaránya 45,8 %. Az akácerdők kijelölt magtermő állományai adják az országos akác szaporítóanyag szükséglet mintegy kétharmadát. A kocsányos tölgyesek területfoglalása 28,2 %, amelyek legértékesebb állományai a Szatmár-Beregi síkságon találhatóak. Kisebb területarányal (9,1 %) vannak jelen a középkorú fenyvesek – elsősorban erdei és fekete fenyvesek –, valamint nemesnyár állományok (8,9 %). A homoki fenyőállományok leginkább talajvédelmi funkciójuk révén meghatározóak. Az egyéb lombos állományok térfoglalása további 8,0 %-t tesz ki.

Az erdőállományok élő fakészlete 8,7 millió bruttó köbméter, az évi folyónövedék 440 ezer köbméter.

A NYÍRERDŐ Zrt. fafajösszetétele

4. Erdőgazdálkodás

4.1. Magtermelés

A Társaság a magszükségletét jellemzően felvásárlással és saját gyűjtéssel biztosítja. A 2012. évben jó volt a makktermés a Társaság működési területén. Társaságunk akácmagból az országos szükséglet mintegy kétharmadát biztosítja. Az Országos Erdőtelepítési Program tavaszi és őszi üteme, valamint a 2010. június 14. viharkár felszámolás kisebb fellendülést adott a saját szaporítóanyag felhasználásnak.

A Társaság szaporítóanyag termelést szolgáló erdeinek területét faállományonként az alábbi táblázat mutatja:

Főfafaj	Terület (ha)
Akác	515
Erdei fenyő	23
Fekete dió	15
Kocsányos tölgy	80
Mézgás éger	7
Vörös tölgy	5
Összesen	645

4.2. Csemetetermelés

A Társaság 7 engedélyes csemetekertben végez szaporítóanyag előállítását. Tényleges termelést 48,8 ha-on folytatott 2012-ben. A Társaság saját erdősítésekhez használta fel a megtermelt csemetét, illetve a felvásárolt magot.

Csemetekertek	Teljes terület (ha)	Csemete termeléssel hasznosított terület (ha)
Baktalórántházi Erdészet		
Máriapócsi csemetekert	57,1	15,0
Pázsintai csemetekert	11,4	0,0
Hajdúhadházi erdészet	35,3	12,0
Debreceni erdészet		
Ebesi csemetekert	99,0	8,4
Derecskei csemetekert	111,4	2,4
Gúthi Erdészet		
Várhegyi csemetekert	10,0	6,0
Nyírbátori erdészet		
Nyírmeggyesi csemetekert	12,4	5,0
NYÍRERDŐ Zrt. Összesen:	336,6	48,8

4.4. Erdőtelepítés

A Társaság az Országos Erdőtelepítési Program keretében 2012. évben összesen 1 ha első kivitelű erdőtelepítést végzett.

A folyamatban lévő erdőtelepítések szükséges pótlását és ápolását az év során elvégezték az Erdészetek.

Ágazatok	2011. év tény (ha)	2012. év tény (ha)
Erdőtelepítés alá vont terület	576	566
Talajelőkészítés	102	1
Erdőtelepítés első kivitel	102	1
ebből – MNV Zrt. támogatással	5	
– közösségi támogatással	93	
- önerős	4	1
Pótlás	110	72
Erdőtelepítések ápolása	2.179	2.411
Befejezett ápolás	105	50
Befejezett erdőtelepítés	18	145

4.3. Erdőfelújítás

A Társaság a 2012. évben 4.287 ha kötelezettség alá vont területen végzett erdőművelési munkákat.

2010. június 14-én tornádó erősségű vihar csapott le a Társaság által kezelt erdőterületekre, melynek eredményeként 2012. év végéig kényszer fahasználatot kellett végezni 2447 hektár területen. A viharok felszámolása már 2010. évben megkezdődött és várhatóan 2020-ban fejeződik be.

Ahol a fafajszerkezet alapján lehetőség volt rá, ott a téli-tavaszi véghasználatot követően gyökérszagatást végeztek.

Az állományainkban az akác 45,8 %-ban van jelen, melynek felújítása sok esetben természetesen, gyökérsarjval is kivitelezhető. A Társaság a jó minőségű akácállományait a talajt kevésbé bolygató gyökérszagatás utáni sarjaztatásos technológiával újítja fel, így a természetes felújítás aránya 40,6 %.

Az erdőfelújítási tevékenység fontosabb szakmai adatainak bemutatása.

Ágazatok	2011. év tény (ha)	2012. év tény (ha)
Erdősítés alá vont terület (ha)	4.267	4.287
Talajelőkészítés	1.266	1.184
Erdősítés első kivitel összesen	1.221	1.082
ebből: természetes mag	13	6
ebből: természetes sarj	478	440
ebből: mesterséges	730	636
Pótlás	362	385
Erdősítések ápolása (halmozott terület)	17.351	17.339
Befejezett ápolás (nem halmozott terület)	1.004	1.792
Befejezett erdősítés	895	792
Erdőfelújítási hátralék	0	0

4.4. Erdőnevelés

Társaságunk által végrehajtott, az állományok szerkezetét pozitívan befolyásoló beavatkozások:

Megnevezés	2011. év tény (ha)	2012. év tény (ha)
Gyérítés (+Egészségügyi)	2.919	2.974
Tisztítás	1.178	1.252
Összesen	4.097	4.226

5. Természet- és környezetvédelem

5.1. A természetvédelmi korlátozások hatása a gazdálkodásra

A Társaság működési területén igen sok a védett természeti érték, melynek eddigi megőrzéséhez az erdőkezelő szakszemélyzet jelentős mértékben hozzájárult. Mind a közjóléti, mind a védelmi rendeltetésű erdők esetében az erdészeti üzemterv szerinti gazdálkodás a mérvadó.

A természetvédelmi korlátozásokra jellemző, hogy azok egy bizonyos védett természeti érték fenntartása vagy egy élőhely megőrzése érdekében történnek (pl.: madárfajok fészkelő helyei, vonulási útvonala, védett növények, társulások élőhelyei, stb.). Mindezek miatt ezeken a területeken a munkálatok az Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága által meghatározott időbeli korlátozással kerülnek elvégzésre:

- a fahasználatok az első és a negyedik negyedévben,
- az erdőfelújítások környezetkímélő módszerekkel, természetyszerű módon kerülnek elvégzésre, kis területű véghasználatok alkalmazásával, ill. a vegyszerhasználat korlátozásával.

A Társaság a természetvédelmi kötelezettségek teljesítéséből eredő többletköltségeket felvállalja, s a természetközeli erdőállományok esetében a természetes szukcessziós folyamatoknak teret engedve tesz eleget a természetmegőrzéssel és élőhelyvédelemmel kapcsolatos elvárásoknak.

A természetvédelmi korlátozások egy része beépül az erdőgazdálkodási üzemtervekbe, másik része az éves erdőgazdálkodási tervek jóváhagyásakor a természetvédelmi állásfoglalásokban kerül rögzítésre.

Az arra alkalmas termőhelyi viszonyok mellett a kedvező adottságú kocsányos tölgy erdőállományok magról történő természetes felújítási módszereinek alkalmazásával törekszünk a folyamatos erdőborítás biztosítására. Így egy magasabb természeti értékkel bíró erdő állapot alakul ki, mely ökológiai értéke az alföldi erdőgazdálkodási viszonyok között jó. A felújítási mód üzemszerű alkalmazásának lehetőségei behatároltak.